

MEHMET TEVFİK ÖZCAN

**MODERN TOPLUM
VE
HUKUK DEVLETİ**

HUKUK DEVLETİNİN
TOPLUMSAL KOŞULLARI ÜZERİNE
BİR DENEME

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER	xi
TABLolar VE ŞEKİLLER	xiii
I. GİRİŞ.....	1
A) BİR SORUNSAI OLARAK MODERN TOPLUMUN DÜZENİ	1
B) ARAŞTIRMADAKİ METOT VE YAKLAŞIM SORUNLARI ÜSTÜNE KISA NOT	6
II. MODERN TOPLUM	11
A) MODERN ÖNCESİ SİYASET VE HUKUK.....	11
B) AVRUPA'DA DİNSEL MEŞRULUĞUN HUKUK VE POLİTİKADA ESAS OLMASI	17
1. Roma İmparatorluğu ve Hristiyanlık.....	17
2. Meşruluğu Hukuka Dayandırma İhtiyacı.....	27
3. Dinsel Meşruiyetin Çözülmesi	38
C) MODERN TOPLUMUN KURULUŞU.....	49
1. Modern Toplumun Geleneksel Toplumdan Ayrışması.....	49
2. Modern Toplumun İnsani Dünyası	62
D) MODERNLİĞİN GERİ DÖNÜŞSÜZ KARMAŞIKLIĞI	77
III. KAMUSAL ALAN: MODERN TOPLUMDA POLİTİKA VE HUKUK	79
A) MODERN TOPLUM VE POLİTİKA	79
B) MODERN TOPLUMDA POLİTİKA VE HUKUKUN ORTAK ALANI: KAMU	85
1. Kapitalizm ve Siyasal İktidar	85
2. Kamusal Alan	95
3. Kamusal Alan ve Çoğulculuk.....	117
C) KİTLE TOPLUMU VE KAMUSAL ALAN.....	131

1. Kitle Toplumunun Kamusalılığı Eritmesi	131
2. Görüntüde Kamu: Küreselleşme ve Postmodern Cemaatler	163
D) KAPİTALİST TOPLUMDA KAMUSALLIĞIN TOPOGRAFYASI.....	177
E) BÜTÜN OLARAK TOPLUMSAL DÜZEN	188
IV. HUKUK DEVLETİ.....	191
A) MODERN TOPLUM VE HUKUK	191
B) HUKUK DEVLETİNİN TEMEL ÖZELLİKLERİ.....	200
1. Liberalizmin Prosedüral Hukuk Devleti	200
2. Maddi Hukuk Devleti: Hukuk Devletinin Haklar Ekseninde Maddi Hukuku Yeniden İnşası.....	222
C) KÜRESELLEŞMENİN HUKUK DEVLETİ YÖNÜNDEN YARATTIĞI BELİRSİZLİK	249
1. Hukuk Devleti Yönünden Etkili Olan İki Dinamik.....	249
2. Son Küreselleşmeyi İzleyen Koşullarda Hukuk Devleti	265
3. Hukuk Devleti Yerine Yönetişim	286
D) HUKUK DEVLETİNİN FARKLILAŞAN AĞIRLIĞI.....	291
V. YAPISAL BİR KISIT OLARAK HUKUK DEVLETİ	295
A) HUKUK ÜZERİNDEN TEŞHİS EDİLEN TOPLUM.....	295
B) TASARIM OLARAK HUKUK VE HUKUKUN OLGUSALLIĞI.....	301
1. Hukuk Düzenine Ait Bilginin Zihinsel Bir Sisteme Ait Olması.....	301
2. Hukukun Objektifliği	309
C) HUKUKSAL TASARIMIN TOPLUMSAL DÜZENDEKİ ZORLAYICILIĞININ KAYNAKLARI	331
1. Sistem Olarak Hukuk	331
2. Hukuku Bir Toplumsal Alt-Sistem Olarak Analiz Etmek	340
D) YAPISAL KISIT OLARAK HUKUK	356
VI. SONUÇ	373
BİBLİYOGRAFYA	381
DİZİN.....	411

TABLolar VE ŞEKİLLER

Őekil 1.	Küreselleşmenin boyutları.....	77
Tablo 1.	Kapitalist toplumun yapısal haritası.....	178
Tablo 2:	Halihazır küreselleşmenin temel bölgesel etkileri	184
Őekil 2.	Merkez ũlkelerde yapısal iliŐkiler.....	186
Őekil 3.	Çevre ũlkelerde yapısal iliŐkiler	186
Tablo 3.	Uluslararası yargı prosedürlerinde hukukileŐme	280
Tablo 4.	Hukuk kurallarının bütünlüklü sınıflaması	298
Tablo 5.	2003-2006 yıllarına ait Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama faaliyetine iliŐkin özet bilgi.	351
Tablo 6.	Hukuksal akıl yürütmede kullanılan kavramların Hohfeld'deki iliŐkiselliĐi	352
Tablo.7	Analojiye ölçüt oluŐturan fenomenler	355